



Univ. Bibl. Halle / Saale

EX LIBRIS
ILLVSTRISSIMI VIRI,
DN. DAN. LVDOLPHI,
LIB. BAR. de DANCKELMANN,
S. REG. MAI. BORVSS. CONSILIARII
STATVS INTIMI, cetera,
BIBLIOTHECÆ ACAD. FRIDERICIANÆ
TESTAMENTO RELICTIS.

H

Db. 6.
Db. 6.

ORATIO
DE
ILLVSTRISSIMO PRIN-
cipe ac Domino,
D. SIGISMUNDO
AVGVSTO,

Duce Megapolitano, vetustæ gentis
Henetæ Principe, Comite Sverini,
Rostochiensium & Stargardio-
rum Domino,

*Die 5. Septemb. piè in CHRIS-
TO defuncto,*

IN
Solenni conventu & publicâ funeris dedu-
ctione Sverini habita 10. die Octob.
Anno clò 17 C.

à
CHRISTOPHORO STVRCIO,
F. V. D. & Histor. Profess.

ROSTOCHII
PRÆLO REVSNERIANO.

ILLVSTRISSIMIS PRINCIPI-
bus ac Dominis

DN. VLDARICO & DN. BVGISLAO ^{patri:}
DN. CAROLO & DN. PHILIPPO &
DN. FRANCISCO,
Ducibus Megapolitan. gentis He-
netæ principibus, comitib. Sueri-
ni, Rostochienſium & Star-
gardiorum Dominis. *fratribus, Stetini Pomer. Caſſubio-
rum & Vandalorum Ducibus, Ru-
gie principibus, Comitib.
Caicorum, &c.*

Dominis meis Clementiſſimis S.

QVem generis regij antiquitas Illuſtriſſima,
pietas, cura juris, vitæq; integritas morsq;
beatiffima commendat principem illuſtris.
DN. SIGISMVNDVM AVGVSTVM Ducem
Megap., ejus memoriam apud omnes poſteros
integram ſervare volui, ſed dicendo non potui,
ut debui. Conatus tamen fortè V V. Ceſſ.
placuit. Quam ergò præſentes audiviſtis
Orationem, veſtro nomini inſcribendam duxi,
& hiſce conſecro. Deus Opt. Max. vos principes
columnas Eccleſiæ & Reip. diu ſervet incolumes
& felices. Datæ Rostochij ii. Cal. Novemb.

Veſtr. Ceſſ.

addictiſſ.

Chriſtophorus Sturcius.

Nter omnes constat, difficile & verè arduum esse, cum aliàs semper, tum in publicis maximè conven-
tibus Illustriss. principum, nobilissimorum atq; doctissimorum hominum; qualis hic præsens est longè omnium amplissimus & augustissimus cætus; magnorum regum ac principum vitam & res gestas dicendo rectè explicare: & ego, qui omnibus ferè eloquentiæ præsidijs destitutus sum, agnosco facile, quòd in me recti sermonis ratio conformatioq; desideretur. Præterea hic magnus luctus, quò omnium animos ex immatura morte Illmi. Principis ac Domini, Dn. SIGISMUNDI AV-
GUSTI Ducis Megapolitani &c. occupatos video, in tanto concursu omnis generis hominum, animo meo interiùs hæc consideranti dolorem, metum, & angorem injicit vehementissimum, ut si quid dicendo alibi possem, hoc in loco planè nihil posse videar. exhorresco ergò totus, totusq; expal-

A 2

lesco.

lesco. sic frigidus obsedit prae cordia sanguis. Doleo, me pro dignitate loci, ut debui, copiosè & eleganter dicere non posse. doleo vicem humani generis, quòd mors saeva, sine discrimine status & conditionis, cuius manus injiciat avaras. Condoleo patriae, quòd principem bonum, suavem, pi-um & moderatum, in medio vitæ suæ cursu ere-ptum, opinione celerius amisimus. Quid igitur mirum, me tot circumventum curis, tam ve solici-tum de incerto dictionis eventu varioq; hominum iudicio, adeò titubanti voce ac membris propè o-mnibus trepidantibus pronunciare. ne interim dicam, quòd lumen istud divinitatis, quæ in prin-cipibus viris emicat, mentem perstringat meam.

Scio equidem, quid ratio mandati, quo hæc di-cendi partes mihi impositæ sunt, postulet, quid ve illustrissimi Principis defuncti vita honestissime peracta efflagitet, ut nempe eleganter & comptè dicam. sed, quæ in me est, summa ingenij tenui-tas cogit fateri, & fateor ac lubenter, me non tam spe perficiendi quàm experiundi voluntate conari. atquin nisi Spiritus sancti, ad quem men-

tem

tem oculosq; supplex dirigo; virtute confirmatus
fuero, & nisi vestra, Principes Illustrissimi &
concio ornatissima, gratia, benevolentia, atq; hu-
manitas me quodammodo subleua verit, oportere
me in ipso mox ingressu orationis deficere. Itaq;
ut balbutienti mihi veniam detis, etiam atq;
etiam rogo.

Id planè nobis, qui & sacra scriptura certif-
simis testimonijs edocti, & varijs omnium tem-
porum exemplis eruditi & instructi sumus, per-
suasum ac velut κριτικός quoddam immotum in-
promptu esse debet, nihil in rebus humanis, præser-
tim in imperijs & cum magnis principib. temere
aut casu fortuito, sed divinâ gubernante prou-
dentiâ & certo Dei consilio fieri omnia. Il-
lustrissimus ergò princeps ac Dominus, Dominus
SIGISMUNDVS AVGVSTVS Dux Mega-
politani, princeps vetustæ gentis Henetæ, comes
Suerini, Rostochiensium & Stargardiorum Do-
minus non absq; diuina voluntate, quantumvis
nobis incognitâ & imperuestigabili, inter homi-
nes vivere desijt. Vita quidem omnium est

velut ventus, & celerius quàm à texente tela
succiditur, ut verbis D. Jobi utar: sed tamen
sortes nostræ sunt in manu Dei, & cum sine eius
voluntate ne capillus quidem de capite nostro de-
cidat, quid vitam, rem omnium pretiosissimam,
homini casu adimi solere dicemus? absit, ut in
eam sententiam descendamus. quis igitur ignorat,
quòd omnia hæc manus Domini fecerit. Non
est dubium, quin SIGISMUNDVS AVGV-
STVS magnum sui desiderium non solùm conju-
gi suæ suavisimæ, jam mestissimæ viduæ, & Illu-
strissimis principibus, socero, patruo, adfinibus cha-
rissimis, qui suo jam id luctu satis superq; demon-
strant, sed & patriæ reliquerit; princeps qui fuit
suavisimus. Omnes scio principes, cognatos si-
mul & exteros, omnesq; subditos & maxime pa-
triam, ipsi vitam optasse longiorem; in cuius fide,
pietate, ac imperio requiescere aliquando Respub.
tutò posset. nam legitimus princeps vel instinctu
naturæ non minus quàm pater liberos pio affectu
subditos prosequitur curatq; suos. Quid dicam
de Illustrissima Domina D. CLARA MARIA

SIGIS-

SIGISMUNDI AVGVSTI vidua? illane
suum maritum diutiùs superstitem esse non opta-
vit? quæ toties ad Deum preces, serio cordis mo-
tu, fudit pro valetudine mariti: quæ ancillares
etiam operas agrotanti præstitit? quæ ve nullis
vigilijs, nullisq; impensis pepercit. jam verò ca-
sum suum gravissimum tam fert amarè, tam lu-
get acerbè, tam multis lachrymis vultus suos de-
coros irrigat, ut aliam consolationem quàm ex
sacra voce Evangelij; quod potentia Dei est ad
salutem; admittere videatur nullam. Quot illa
cordis sentit compunctiones! quot edit gemitus!
dum secum mussitando inquit, O mi marite sua-
vissime! O dimidium animæ vitæq; meæ! quòd
abs te jam divellor, in misera lachrymarum val-
le relicta. Nullum planè est arctius secundùm
naturam & fidei integritatem vinculum, quàm
est conjugij nexus, ab ipso Deo institutus, atq;
verbo ejus sacro constrictus. itaq; dubium non
est, quin dissolutio sancti illius faderis tristissi-
mos dolores, anxios gemitus, & acerbitates pa-
riat adferatq; quàm plurimas. En quàm me-

sto vul-

sto vultu, quàm tristis pullâ veste indutus reli-
giosissimus ille Nestor Germaniæ, Illustrissimus
Dominus VLDARICVS Dux Megapolitanus
adstat flens lugensq̃, unâ cum cæteris principi-
bus viris. Quis sensum mentis ejus perspicit, qui
tot funera fratrum ac patruelium vidit? quid
putas, optimus princeps secum reputet in tanta
gentis Megapolitanæ clade? Certè dum ille
imperij, (quod magna cum laude justiciæ & pie-
tatis annos jam quadraginta sex administravit,
suosq̃ subditos pacis bono concordiaq̃ religionis
hucusq̃ beavit, & ut deinceps feliciter ac diutis-
simè beet, Deum precamur,) curam gerit maxi-
mam: ambigendum prorsus non est, quin fune-
ra hæc suorum inopinata vigilantissimi ac pru-
dentissimi principis animum perturbent maximè.
Vidit fratris olim defuncti filium utrumq̃ ef-
ferri: videt, & mille animo secum versat futuri
anxius curas. Duo supersunt Duces Megapoli-
tani fratres rerum potentes, D. VLDARICVS
& D. CAROLVS administrator Episcopatus
Ratzeburgens., atq̃ ut diutissimè supersint con-

jun-

junctis votis precamur. sed senes sunt, & qui
sobole masculâ hanc provinciam non bearunt.
Stirps igitur Ducum Megapolitanorum in fra-
tris eorum olim defuncti, D. JOANNIS ALBERTI
nepotibus, & D. JOANNIS D. M. filijs adhuc con-
sistit, in D. ADOLPHO FRIDERICO & D.
JOANNE ALBERTO præclarissimæ indolis
adolescentibus. Sed uterq; flos est, adolescentia
utriusq; adhuc in herbis est. O præses imperiorum
Deus. O, qui regna stabilis, sapientesq; das gu-
bernatores, JESU CHRISTE, conserva beni-
gnè juvenes duces in flore ætatis: & da ut ad lon-
gam cum patriæ salute & virtutis honore senectu-
tem pertingant, & huic Ducatui præsent, & pa-
triæ præsides & Orthodoxæ Ecclesiæ antistites
existentes. in hac felicitate eos precibus votisq;
suorum hominum, plurimum pro honore divini
numinis sublevatum iri nullus dubito.

Nimis profectò grave vulnus, O fatum in-
exorabile, hoc tempore attulisti, quòd abrepto Il-
lustrissimo principe D. SIGISMUNDO AV-
GVSTO duas simul domus principales Megapo-

B

litanam

litanam & Pomeranicam luctu complevisti in-
genti. Adest princeps Illustrissimus D. BVGIS-
LAVS Dux Stetini Pomeraniae & c. auctoritate
senili, pietatis studio, & moderationis laude pra-
stantissimus; unà cum filijs Illustriss. & optimi ge-
neri mortem luget acerbè: filia jam vidua vicem
dolet paternè: communi patria condolet piè.

Vix illud, quod AVGVSTI Principes ex
morte Illustrissimi quondam JOANNIS FRI-
DERICI Ducis Pomeraniae patris patria, optimi
& praestantissimi principis, vulnus acceperant al-
tissimum, patientia & Christiana consolatio-
nis antidoto obductum est, et nova calamitas in-
cidit! eò miserius affligens, quò domestica mala
cor penetrare vehementius acerbiusq; solent.
Quare non inutilis ea dicendi ratio videtur, quae
demonstret & confirmet, propter eum vitæ, in
qua nunc SIGISMVNDVS AVGVSTVS degit,
statum optatissimum, non lugendi sed gratulandi:
non flendi sed gaudendi modum iniri debere.
Dicam ergò quis cursus, quisvè exitus vitæ Illu-
strissimi Principis D. SIGISMVNDI AV-

GVSTI

GUSTI fuerit. Deinde quæ consolationes
hiscæ turbulentissimis temporibus maximè sint ef-
ficaces, ut mors grata, & discessio ex hoc ergastu-
lo rata pijs sit & esse debeat. De his dum pau-
cis dissero, ut me benignè audiatis, iterum atq;
iterum rogo.

Etsi, pro lege sapientiæ & veritatis, non ex bonis
externis corporis aut fortunæ; nempe quàm claro
sanguine quis sit natus, quàm ve dives & potens
fuerit, sed ex virtute demùm propria actionumq;
suarum dignitate & utilitate hominem æstimand-
um esse docemur; tamen cùm generis splendor sit
quidam character animi, & nexus cum Deo &
virtute, ut magno loco natus sui auctorem, suaq;
dignitatis rationem semper in promptu habeat,
& inde præsumptum sit, eos, qui illustri ac nobili
genere sunt nati, haud facile suâ sponte delinque-
re; consentaneum planè est, in principe commen-
dando generis antiquissimi pariter & illustrissi-
mi honorem præteriri omnino non debere. nam
fortes creantur fortibus, & bonis, est in juven-
cis, est in equis patrum virtus; nec imbellem

progenerant aquila columbam. quod generosum est, idem & audax & calidum est.

Patrem habuit D. SIGISMUNDVS AV-
GVSTVS illum multis nominibus celebrem prin-
cipem ac Dominum Dn. quondam JOANNEM
ALBERTVM Ducem Megapolitanum. qui
cum artes Reipub. administranda præclaras di-
dicisset, ut & belli tempora moderari, & pacis
studia in concordia religionis ac disciplinarum
honore tueri posset, triste sue virtutis & auctori-
tatis desiderium reliquit. Sic enim ejus com-
mendata est virtus, & eruditio, ut omnes orbis
Europa partes pervagata sit, & non solum Ger-
mania finibus continetur, sed in alijs item regio-
nibus istius Herois celebris est memoria. Hujus
optimi principis, & presentis Illustrissimi Dn.
VL. DARICI principis nostri clementissimi, fratris
ejus conjunctissimi, hoc institutum pium & lau-
dabile est, & salutare multis jam annis fuit, &
etiamnum est subditis gratum & optabile bo-
num, quod puram Evangelij doctrinam in his
terris, remotâ omni corruptelâ, in templis scho-

lisq; do-

lisq; doceri, quod judicia officinas instituit & qui-
tatis, jurisq; publici exercitationem vigere & ad-
sidue celebrari, jus & justiciam omnibus, sine di-
scrimine conditionis & dignitatis administra-
ri, sanxerunt & voluerunt: & etiamnum ita
vult, & omnibus viribus adnititur laudatissi-
mus ille Nestor Germania VLDARICVS prin-
ceps justicie amantissimus. O bonum pacis &
justicie quam augustum! quam jucundum!
quam vere saluberrimum pijs ac modestis. at ni-
hil refert, quod invisum sit malis ac scelestis ho-
minibus; metus quos pena & infamia in officio
continet. Quae ut nobis felicitas cum inco-
lumi D. VLDARICO principe nostro perpetua
sit, & ad posteros sarta tecta propagetur, qua
possumus animi contentione optamus vota q; nun-
cupamus.

Mater SIGISMUNDI AVGVSTI
fuit ANNA SOPHIA heroina illa prestan-
tissima D. ALBERTI Ducis Borussiae, magni
illius victoris & restauratoris familiae suae filia.
Avia fuit DOROTHEA CHRISTIANI 3.

nondum satis laudati Soror; FRIDERICI I.
Regis item Danie filia, & inclitæ illius heroinæ
ELISABETHÆ, primæ conjugis Dn. VLDA-
RICI principis nostri, soror.

Nihil dicam de avo ALBERTO: nihil de
proavo Magno, quorum laudes ad cornua luna
suspendæ sunt, nihil de cæteris majoribus,
nam si in istum dicendi campum latissimum ex-
currerem, tempus me citiùs quàm orationis copia
deficeret, in tanta virtutum commendatione.

Natus est ergò SIGISMUNDVS AVGV-
STVS ex illustrissima prosapia & ex parentibus
laudatissimis Suerini anno post millesimum
quingentesimum sexagesimo, die II. mensis No-
vembris, magno cum Reip. gaudio.

Postquam verò etas prima annis felicibus
succrevit (quæ mox in puero quàm præclara esset
indoles multis indicijs demonstravit, quòd faci-
lè discebat, & diutissimè reminiscebatur): non in
delitijs vivere, nec efferis moribus imbui, sed
quàm præclarissimè hunc commendatum doctis-
simis & clarissimis viris, D. MATTHIÆ

MARCO

MARCO Dabercusio Reſtori quondam ſchola
Suerinensis, & Dn. JOANNI CASELIO illi
magno philoſopho ac de re literaria optimè me-
rito, D. HENRICO SIBERO, & præſecto mo-
rum HENRICO PELLICANO, erudiri Illu-
ſtriſſimus pater voluit; nulla de re diligentio-
rem cogitationem ſuſcipiens, quàm de reſta ſuorū libe-
rorum institutione. & probè factum. nam ſi unus
vir prudens ac Deum timens plus valet, quàm
uniuerſa multitudo, quid de principe ſentiendum
eſt, à cuius anima tot millia hominum ſpiritum
ducunt, & à cuius prudenti gubernatione tot ho-
mines pendere videntur, quantà illum prudentiã,
virtute & doctrinã præſtare oportet? Certe
quanto majus & optabilius Dei munus eſt, prin-
ceps bonus & ſalutaris; tantò ejus erudiendi ac
inſtituendi diligentior ratio meritò haberi debet.

Sapienter igitur & ipſe pater JOANNES
ALBERTVS illuſtriſſimus, quamdiu vixit, &
mater maximè pia, poſt mariti obitum, ope &
conſilio Tutorum, D. AVGVSTI electoris Saxo-
niæ. D. JOANNIS GEORGII Elect. Bran-

debur.

deburgensi, D. VLDARICI D. M. effecit, ut filiis socij consiliorum, magistri & comites (inter quos principem locum JOACHIMVS BASSEVITZ in Leuizow obtinebat, praepositus sedis Cathedralis Suerinensis) darentur probatissimi, qui acuerent iuventutem ad studia & bonas artes. nam praevius impulsoribus plurimos degenerasse compertum est. quod etiam à Grecis summo studio servatum meminimus, ut dum puerilis aetas prona esset ad vitia, magistros adhiberent probatissimos, magna & experta virtutis, quorum convictu, & domesticis disciplinis exemplisq; formarentur. Sic Achilles Chirona & Phanicem: Agamemnon Nestorem: Hector Polydamanta: Alexander Aristotelem: Antigonus Zenonem: CAROLVS V. Adrianum Florentinum, (qui eum bonis moribus magis quàm bonis coloribus imbuendum scite censuit) & alij magistros habuere non penitendos.

Quid aliud illa prophetae Isaiae comminatio arguit, Væ isti genti, cuius rex puer est, quàm ut intelligamus, malum esse pœna. si qui non ata-

te, sed

te, sed ingenio, sed moribus puer est, & ad res
agendas ineptus, princeps populo detur, & effe-
minatus dominatum obtineat. fieri enim non
potest, quin fato Reipub., ut imperitus navita
excusso clavo navim: sic ille abjectâ curâ pieta-
tis, juris, & honestatis Remp. planè evertat &
pessumdet, uti in ROBOAM, FORAM, AN-
TONINO CARACALLA, GALIENO & alijs
idipsum ex fide historiarum demonstratum habe-
mus. Quare prisca illi Romani ac Germani
nihil prius aut antiquius habuerunt, quàm ut
suos liberos, illi quidem in armis simul & in lite-
ris solertissimè: hi in armis & morum integra-
te erudirent & exercent severissimè. His rebus
factum est, ut Germani pariter & Romani co-
piam fortium ac bonorum virorum habuerint;
ac perpetuam fortitudinis & virtutis laudem
retulerint. An verè existimandum est, casu ita
factum, an naturâ genti Germanicâ innatum
esse; quòd fide & armis super omnes gentes Ger-
mani celebrantur, & propter animi fortitudi-
nem Leones appellati fuere? minimè gentium.

C

Doctrina

Doctrina & exercitatio domestica ac publica
disciplina hoc effecit, ut, quod alij populi in libris
elegantè conscriptum haberent, illi moribus, ma-
nibus, animisq; referrent elegantissimis, fortissi-
mis atq; sanctissimis.

Hæc autem primæ educationis ac institutio-
nis ratio in SIGISMUNDO AVGVSTO fuit,
ut puer statim à primis unguiculis ea disceret &
cognosceret, quæ pietatis continent capita. precari
ad Deum, venerari parentes, attendere disci-
plinæ, vera dicere, pauca loqui, moderari iram;
ut hisce rebus adsuetus ad majora, concepto amo-
re præclarissimarum rerum, suo velut proprio mo-
tu deduceretur. Hæc est parentum voluptas,
quam ex multis molestijs reliquam habent, si ex
senatos bonæ frugis videant homines, in quibus
ipsi paulatim deficientes reflorescere & quasi re-
viviscere videantur. Sed longè hæc suavitas
major ac delectabilior est, si ex nobis nati grata
Deo & salutaria hominibus dicant & faciant.
Et planè hæc fuit mens & sententia Illustrissimi
principis JOANNIS ALBERTI, ut filij ejus

sic eru-

sic erudirentur, ut quandoq; magno non sua tantum patria, jus dicendo, honestaq; opera designando, sed toti etiam imperio Romano multisq; alijs populis praesidio, emolumento & ornamento essent.

Satis quidem feliciter SIGISMUNDVS AVGVSTVS primas didicit artes, ut & alios latine dicentes intelligere, & sensa animi proferre mediocriter posset: sed brevitatem verborum res magnas & graves complectente semper uti solitus, suo exemplo illud Lycurgi dictum inculcans, qui verbis paucis utuntur, multis legibus opus non habent. Sed enim cum SIGISMUNDVS AVGVSTVS naturali quadam inclinatione ad belli studia magis propenderet, arma exercere cepit, interim nihilominus Musas Gratiasq; veneratus, tum amore, tum meritis praclaris.

Prorsus pulcherrimum decus est, quando haec in principe harmonia perspicitur; quod & militariibus studiis delectetur, & bonos ac literatos viros in consilium admittat. nam quid valet iusticia, si sola fuerit, nec fortitudinis armis defen-

C 2

datur?

datur? quid rursus fortitudo boni effecerit, si
iusticia bono, pacisq; studio carverit? Itaq;
altera sic adnexa & quasi conjuncta est alteri,
ut ab invicem nullo modo separari aut divelli
recte possit. Inveneri facile inter Lapithas,
qui nobiles equites Thessalia fuerunt, talem
quendam nobiliter natum & molliter educatum,
qui ita sentiat, & satis impudenter ita pronun-
ciare non erubescat, ut ille apud Plutarchum se
equi hinnitum pluris facere dixit, quam clarissi-
mi Musici cantum: & doctos viros censeat per-
niciem esse publicam, & urbe pariter ac orbe
ejciendos. Hae fuere Neronis, Caligulae, Com-
modi tyrannorum dicta & instituta. ecquid ve-
ro arguunt aliud, quam eos, qui ita sentiunt, im-
peritia sua occatos nec verum a falso discerne-
re, nec vim imperii intelligere. quod multo rectius
sententijs, consilijs, prudentiaq; praeceptis quam
viribus & velocitatibus continetur & conser-
vatur. Noster autem princeps SIGISMUNDVS
AVGVSTVS omnino aliter animatus fuit,
qui non minus literis honorem, quam armis uti-

litatem

litatem & dignitatem tribuebat. Sed interim tamen abusus, qui non ex rei substantia sed hominum malitiâ accidere solet, utrobiq; damnavit. caute. nam id prudentis est viri, rerum momenta rectè intellexisse & discrevisse. Si quidem arma viribus constant, quæ nisi consilio rectè moderentur, res dubia & immanis ac oppressura videntur, nisi opprimantur. illis ergo omnis vis & auctoritas Reipub. gubernanda tribuenda non fuit. Eruditio item præclarum quidem in homine decus est, si ad bonum publicum dirigatur, atq; si comites, veritatem & justiciam cum sanctitate vitæ conjunctam, habeat. Sed si his præclarissimis rebus caruerit, verusutia reverà non sapientia appellanda est, quæ tanto nocentior generi humano esse solet, quanto in homine impotentioris animi major fuerit. Equidem Cleon eloquentissimus Remp. evertit Atheniensium. Tib. & C. Gracchi fratres clarissimi & disertissimi Remp. turbaverunt Romanam, effeceruntq; per sui ingenij acrimoniam, ut excitatâ civili discordiâ, veluti veneno per omnes Reip.

partes effuso, ut quoties foris Pop. Romanus hostem non haberet, domi inveniret, longè perniciosiorem, quàm vel Pirrhus olim, vel Hannibal unquam fuisse.

Cùm autem SIGISMUNDVS AVGVSTVS adolevisset, & ep̄ ann̄ atatis constitutus secum prudenter reputaret, quàm insolentes sint adolescentiæ calores, & quàm minimè quæta humorum agitatione mens juvenum esse soleat, non suo arbitrio, sed ad exemplum eorum, qui auctoritate, usu rerum, & dignitate præcellerent, vitam componendam censuit. In aula ergò Illustrissimi principis Dn. AVGVSTI, Ducis Saxonie, Electoris imperij, a vunculi sui magni: ad quem etiam antea juvenis admodùm consilio Illustrissimi patris ductus fuerat; rursus per triennium vixit, ut, qui Elector summæ inter omnes principes dignationis atq; orthodoxæ religionis restitutor & conservator fuit, ab eo veram gubernandi imperij rationem exemplo & vivâ voce efficacius quàm aliorum præceptis disceret. Deinde domum reversus patris sui Illustrissimi

Dn. VL.

Dr. VLDARICI vitam, mores, & instituta
emulatus est. quem & usu rerum prudentissi-
mum; justiciæ laude celeberrimum: judicijq;
gravitate sapientissimum, & in omnib. actionib.
moderatissimum, apud omnes haberi & com-
mendari vidit: cujus vita censura est, cujus stu-
dia & instituta perpetua belli pacisq; meditatio-
nes sunt (nam in pace de bello cogitandum est, &
imminentibus belli periculis, de pace deliberan-
dum): cujus deniq; tota gubernatio ad veterum
Heroum laudem proximè accedere videtur. O
dulce consortium! O germana virtutis studio
constabilita nexuq; sanguinis conglutinata ami-
citia! Ille eum patrem appellavit, patrisq; loco
habuit semper. & rursus optimus princeps illum
filij loco habuit, & dulcissimâ appellatione di-
gnatus est, & quocunq; locorum proficiscebatur,
comitem hunc secum habuit, dictis factisq;
(nam quod princeps agit, præcipere videtur) il-
lum erudiens, ut suo quandoq; loco & tempore
successorem, & patria prudentem ac moderatum
haberet gubernatorem.

Hæc

Hæc pacis fuere studia, conservatio pura & orthodoxæ religionis: diligens auditio verbi divini, causarum exacta cognitio, juris & justiciæ administratio, oppressorum defensio, superborum depressio. Meditatio porrò belli, fuit venatio, quæ suis non caret molestijs & laboribus, sed quia voluptatem adjunctam habet, illi nec sentiuntur quidem. ex qua re fit, ut consuetudine sufferendi quascunq; molestias, durum martis opus suapte sponte viri illustres ac nobiles discere & ferre incipiant. maxime quibus hæc animi certa inductio exemplis præceptisq; priscorum. Heroum confirmata est, longe satius esse fortiter dimicando in bello cadere, quàm turpiter fugam capessendo vivere. etenim claritudini sanguinis & majorum dignitati nihil tam est aduersum tamve inimicum, quàm si quis sic vitam instituat suam, ut nihil in se animi, nihil virtutis, nihilq; nervorum esse demonstret. de quo idem dici posset, quod Trebellius Pollio de Valeriano secundo scriptum reliquit. Nihil habet prædicabile in vita, nisi quod nobile est natus, & molli-

ter edu-

ter educatus. Et non in scite Sclerias apud Sto-
bæum dixit: multi mortalium præ se ferunt nobi-
litem in vultu, quorum tamen animus ignobi-
lis Et minus generosus reperitur.

Verum enim verò SIGISMUNDVS AV-
GVSTVS id laudabiliter fecit, quod exemplo
patris sui, à cuius latere nunquam discessit, ita
animum induxit suum, ut ijs sese artibus exerce-
ret Et instrueret, quæ utriq; Reipub. tempori pro-
futura essent: ut si in bello cum hoste foret dimi-
candum, scite arma tractare posset: sin in pace
Respub. administranda esset, justiciam Et æqui-
tatem, (scutum quæ est omnis imperij inexpu-
gnabile,) tueri Et conservari nosset. O pul-
chrum institutum! ô dignum imitatione omnium
hoc studium elegans, pium Et salutare! Sic ille
portas Domino justiciæ aperire voluit, quod ni-
hil aliud est, quàm virtutum præclarissimarum
præsidia in promptu habere.

Deinde, ut ipsis rerum argumentis demon-
straret, quàm esset justiciæ amans, quàm æqui
Et boni studiosus, quàm ve graviter adultores

D

Et dela-

Et delatores omnes odisset, vilissimi etiam cu-
jusque hominis causam lubens audivit, Et ad pa-
trium Illustrissimum Ducem VLDARICVM
(penes quem juris dicendi auctoritas semper fuit
Et etiamnum est) retulit: pro justitia causa saepe
intercessit, precesque multorum sua rogatione Et
auctoritate adjuvit Et promovit.

Nec passus est sibi adulatorum vocibus per-
suaderi, quominus suavem Et comem se omnibus
præberet: nec enim à dignitate principum id,
quod virtutis proprium est, alienum videtur:
imitatus in eo magnorum Et sacratiss. Imp. il-
lustre exemplum. Nam Hadrianus Imp. in col-
loquijs humillimorum civilissimus fuit, Et de-
testatus est eos, qui sibi hanc voluptatem huma-
nitatis, quasi servantes fastigium principis, in-
viderent. Alexander autem Severus laudatiss-
simus ille Imperator, cum ei Mammaea mater
objiceret nimiam civilitatem, molliorem, inqui-
ens, tibi potestatem Et contemptibiliorem imperij
fecisti, ille respondit, sed securiorem atque diutur-
norem. Et sic quidem SIGISMUNDVS AV-

GVSTVS

G V S T V S ex antiquissima regia gentis Heneta
prosapia oriundus se indies magis magisque præ-
clare reformabat virtutibus. Deinde oblatâ
occasione, anno octuagesimo secundo, una cum il-
lustrissimo patruo suo A V G V S T A M ad indicta
ibi comitia imperij profectus, in familiaritatem
præcipua auctoritatis principum se insinua vit,
coramq; multa & audi vit & cognovit memora-
bilia, imprimis illam cordi suo infixit sententiam,
quæ tunc divulgari cepit, vocem Ducis Wirten-
bergici: omnibus thesauris gazisq; prestare,
si princeps in subditorum suorum fide & bene-
volentia acquiescere & tuto in cuiusq; sinu ca-
put reclinare possit. Est quidem hoc Ducibus
Megapolitanis veluti adgnatum decus huma-
nitatis comitatis & affabilitatis, ut quemvis
etiam humillimum lubenter audiant & benigno
responso dignentur. sed exemplo aliorum item
heroum in re tam præclara magis magisque con-
firmantur. Deinde & in Daniam ad ma-
gnum & in omni terrarum parte celeberrimum
Heroem D. FRIDERICVM 2. Regem Danie

D 2

eum

eum Illustrissimus patruus deduxit, ut fortissimi
item & justiciæ amantissimi Regis familiaris
sibi conciliati dicta factaq; cognosceret & amu-
laretur. En sapientiæ & virtutis exempla!

Posteaquam maturâ jam ætate esset, ipsq;
studijs, quæ principem cognovisse decet, satis in-
structus: conjugem duxit, Illustrissimi principis
ac Domini Dn. Bv GISLAI Ducis Pomeraniæ,
filiam formæ pulchritudine, generis claritate,
virtutum decore præstantissimam fœminam.
non absq; magna causa SIGISMUNDVS AV-
GVSTVS cum vicinis Pomeraniæ principibus
jure adfinitatis conjungi voluit. nuptijs die 7.
Octob. Anno 93. celebratis, deinde post, die
15. ejusdem mensis, solenniter domum Ivenacum
deduxit suam dilectissimam CLARAM MA-
RIAM. Etenim Pomeraniæ Duces non solum
familie item antiquissimæ dignitas, & in impe-
rio auctoritas commendat: sed etjam vetus il-
la & perpetua familiaritas, quam inter se utri-
usq; gentis & regionis Domini multis ab hinc se-
culis coluerunt, amoris germani vim continet.

quare

quare & Illustrissimus princeps D. VLDARICVS
ex eadem familia Pomeranica Illustrissimam
ANNAM secundam uxorem ducere non dubita-
vit. ANNA est mater pauperum, solatium,
miserorum, nutricia Ecclesie, & verè ταμιείον
της ἀρετης γενναία γυνή, & ubiq; sua pietatis lau-
dem refert maximam. Quid dicam de Illustris-
simo principe D. PHILIPPO Duce Pomeraniae,
filio optimi Ducis BOGISLAI, qui cum ante
satis sincere D. SIGISMUNDVM AVGV-
STVM dilexisset, ad finem tamen deinde sibi fa-
ctum longè impensius amavit. amicitiam servat,
quod proportionè respondet. Uterq; igitur litera-
rum amans. (Sed D. PHILIPPVS ne quid dis-
simulem adeò eleganter, adeò perpolitè bonis li-
teris, artibus ac disciplinis instructus est, ut ad
veterum Heroum exempla proximè accedere in-
telligatur) uterq; igitur, sui amoris vim virtute
& constantia constituit & confirmavit. Itaq;
qui ex immatura morte D. SIGISMUNDI
AVGVSTI dolorem conceperit gravissimum,
hunc inter ad fines vel præcipuum esse non dubi-

tarim. nam alter idem est amicus. dividi ergò quem à seipso, heu quàm grave! quàm reverà molestum est.

Toto autem conjugij tempore SIGISMUNDVS AVGVSTVS adeò suaviter & jucundè cum sua suavissima conjugè CLARA MARIA vixit, virtute clarâ, casti pudoris decore clarâ, beneficentiâ erga omnes clarâ, ut major turturum concordia esse non possit. Hæc claritas omnem revera sanguinis claritudinem vincit. mentio mariti nunquam fit, in quam lachrymarum fons non exundet, quibus illa faciem suam roseam humectat mesta, lugens silensq;. Sed pietatis suæ hunc fructum sentit uberrimum, quod consolationem vivam ex verbo divino capere suoq; altissimo vulnere antidotum patientiæ ipsamet componere possit. Vnum tamen huic suavissimo conjugio absuit bonum proles nempe optata, proles sol conjugij. Sed in liberis tollendis nihil iudicio tollentium fit, tota res voti & merum Dei donum est.

Quæ reliqua vitæ instituta præclara in SI-

GISMVN-

GISMUNDO AVGVSTO fuerint, silentio in-
voluenda non sunt. Quanquam uniuersa re-
gionis imperium, habenas rerum feliciter tenente
Illustrissimo VLDARICO Duce Megapolita-
no, non habuit: quibus tamen populis praesuit,
apud eos auctoritatis & iusticiae, cum dulcore mi-
sericordiae & aequitatis conjuncta desiderium
reliquit, & sic reliquit, ut pastores Ecclesiarum,
quibus ille reditus auxit & integros seruauit,
laudibus eum in caelum ferant & anima eius be-
nedicant, & ciues atq; agricola, qui sub ejus do-
minatu rem fecerunt, de tam bono principe sibi
tunc gratulati, iam maerent, benignitatis illius
memoriam recolentes. Spem tamen bonam
alunt, fore, ut ejus successores exemplum sint secu-
turi. Hic ergo princeps legitimus in cordibus
subditorum uiuit atq; etiam post obitum victu-
rus est apud omnes posteros, relictam immortalis
post se virtutis rerumq; gestarum memoria.

Nero quidem ille tyrannus nulli delegauit
officium, ut non adjecerit, scis quid mihi opus sit:
& hoc agamus, ne quis quidquam habeat. Sed

hoc

hoc non iussit SIGISMUNDVS AVGVSTVS,
nec reliqui principes Megapolitani ita fieri per-
mittunt, qui suas dispositiones vendi ne quidem
æquo animo perferunt. Interim tamen multi
eorum qui officia administrant, ejus vocis, scis,
quid mihi opus sit, benè memores sunt, sed non de
omnibus loquor, & exinde præfecturas sibi com-
missas non ut rem principis, sed ut rem privatam
habent, affliguntq; plus æquo miseros colonos.
Memorable ergò est dictum SIGISMUNDI
AVGVSTI. Cùm præfectus quidam de rusti-
cis querelas ad principem detulisset, quòd contu-
maces essent, ijsq; se boves cooperarios adimere
velle dixisset, respondit princeps, si tu ijs ademeris
boves, ego te ad aratrum jungam. hoc laconis-
mo demonstrans, omnia ad vivum reserari non
debere, nec pro libidine animi in miseros rusticos
serviendum esse. Quemadmodum enim in fi-
dibus, si quid discrepat, non abrumpis per ira-
cundiam, sed paulatim reducis ad concentum:
sic quoq; par est, ut, quæ sensibus insunt, docen-
do magis quàm jubendo, monendo quàm minan-
do vitia tollas.

Deinde

Deinde SIGISMUNDVS AVGVSTVS
ut ceteris sua administrationis velut lex quadam
proposita ac principis sententia explorata esset,
hanc vocem symboli loco saepe repetere solitus fuit.
Ich wil kein vnrecht leiden / wil es auch nie-
mants zuthun verstaten / h. e. nec patiar inju-
riam, nec à quoquam fieri admittam. Quid e-
nim magis illegitimum, quàm quod injustum est.
siquidem iniusticia est turpissima inaequalitatis
opifex. Hæc vox magno principe digna, congrua
est illi Christi præcepto, quo Tiberius Imp. pluri-
mùm delectatus est, illudq; publicis operibus in-
sculpi iussit: Quod tibi non vis fieri, alteri non
feceris. Deinde SIGISMUNDVS AVGV-
STVS hoc suo dicto innuit, quod pulchrè dixit
Arnobius, qui patitur peccantem peccare, is vi-
res subministrat audacia. Hæc verò dicta
factaq; memorabilia ex quo fonte processerint,
operapretium est scire. hoc in more solenni D.
SIGISMUNDVS AVGVSTVS positum habuit,
ne ullam rem seriam, sive ea ad curam corporis,
sive ad rei cuiusdam administrationem perti-

E neret,

neret, ante agendam vel ipse susciperet, vel alijs mandaret, quàm preces suas, quas devotè ad Deum fundere solebat, absolvisset. Itaq; cùm in suo gravi & periculoso morbo medicus Dn. WILHELMVS LAVRENBURGIVS vir excellens, ut ex ipsius sermone accepi, maturiùs manè obtulisset poculum, recipere id ante noluit, quàm absolutis suis precibus. post demum sumpsit dicens, das Gebett muß vorgehen / sonst werckt die Arzney nicht. sapienter recteq; pietatis priorem & potiore habens rationem quàm valetudinis. namq; per studium divini cultus & gratiarum actionem puri reddimur ab iniquitatibus, & abstergimus vitæ sordes contractas vel verbis vel operibus. Attendite vos ²⁸⁰¹, qui multos dies sine precibus prætereire sinitis, & vel genua creatori vestro flectere, vel compositâ mente Salvatorem compellare erubescitis, tantùm abest, ut à metu divinæ majestatis pendere velitis. O rem indignam! O impietas quàm caeca es! At vero noster princeps rectè cognovit, precari ad Deum, esse cum eo colloquium institue-

re. le-

re. legere autem verbum Dei, esse attendere Deo
in nobis loquenti, quid agendum, quidve fugien-
dum sit. O quàm mirabilis divina gratia com-
municatio! quàm salutifera hac pijs animabus
animi attentio! Atq; ut hujus memorabilis facti
argumentum quoddam vobis demonstrem, ex fi-
de digno viro audiui D. SIGISMUNDVM AV-
GVSTVM non solum psalmos Davidis diligentissi-
me perlegisse & plerosq; memoriâ (quâ erat tena-
cissimâ) recitare potuisse, sed ex ijs quoq; piam me-
ditationem instituisse. Vidi etjam librum Illu-
strissimi SIGISMUNDI AVGVSTI benè attri-
tum & aliquoties ab eius Cels. perlectum, adsi-
dua & attentâ lectionis quod est argumentum.
An verò tu putas, magnos principes & terrarum
Dominos summis carere curis, anxietatibus, mo-
lestijs, quibus quotidie exercentur, & in quibus
medelam ex pietatis studio eos querere oportet?
Vtiq; tu, qui extrinsecus expulchra facie rerum
omnia estimas, id negabis. Sed quamobrem
Philippides vir clariss. apud Lysimachum regem
familiariter deprecatus est, ne secreta sua sibi

impertiret? siquidem quàm perplexa, quàm ve-
rè tristia & difficilia essent, pernoctat vir sapiens.
Cur Antigonus rex Asia affirmare non dubita-
vit, si homines intelligerent, quot curas & mole-
stias imperij potestas adjunctas haberet, diade-
ma & ornatum regium ne quidem de humo tolle-
re dignarentur?

Fam verò in elegantissimo illo psalmorum li-
bro amuleta Spiritus sancti voce & efficaciam cu-
juscunq; generis dolori & afflictioni opponenda
continentur. liber pro utilitate rerum & ponde-
re sententiarum pharmacum animæ rectè appel-
latus. Sed tamen vim psalmorum non nisi coan-
gustata mens & conscientia multum anxia in-
telligit & perspicit.

Duabus ergò rebus potissimum efficitur, ut &
officij curas sustinere, & benè beateq; homo vi-
tam instituere & agere possit, aientia nimirum
divini auxilij invocatione, & diligenti sacræ scri-
pturæ meditatione. à qua cogitatio mortalitatis,
sapientiæ studium, animæq; præsidium, abesse
non solet. Hanc vivendi, honesteq; agendi ra-

tionem

tionem pulchram & utilem exemplo SIGIS-
MVNDI AVGVSTI discamus & in opus pro-
ducamus. fructus, me Christe, fidei in Deum
fixæ, conscientia in nobis bonæ, actionumq; erga
proximum honestarum consequetur uberrimus &
felicissimus. Magna quidem sapientia vis est,
ex se suisq; consilijs omnia rectè disponere & pera-
gere posse, sed cùm unus homo non videat cun-
cta, laudabiliter id fecit SIGISMVNDVS AV-
GVSTVS, quod ex sui animi arbitrio nihil, sed
perpenso demum consilio, & adhibitis nobilissi-
mis ac clarissimis viris res quaslibet peragendas
censuit. & à consilijs habuit nobilem HENRI-
CVM à BOWI & clariss. virum HAI-
ONEM à NESSA, cujus item operâ in visitandis
Ecclesijs usus est. nam sæpenumerò pastorum
mores & genus doctrinæ inspicere, utile simul &
necessarium est, ne vel boni cum gemitu egentes
officiam faciant, vel ociosi ventres cum damno
salutis multorum alantur. Tit. Antoninus Pius
Imp. multis salaria subtraxit, quos ociosos videbat
accipere, dicens, nihil esse sordidius imò crudelius,

quàm si Remp. ij arroderent, qui nihil in eam suo labore conferrent. Hoc exemplum quando CHRISTIANI principes in visitationibus scholarum & Ecclesiarum sequantur, nihil utiquè iniquè statuere videntur.

Hæc item in SIGISMUNDO AVGVSTO moderatio animi laudabilis est, quod celeriter quidem ira accendebatur: sed tamen ratio mox eam vicit, ut ipso momento mutatus à se visus fuerit, & sæpenumerò, quod in ira dixerat, suâ sponte correxerit. hoc ipso testatus poeta dictum: & faciles motus mens generosa capit. Duabus quippe naturis homo velut indutus est, quarum altera brutæ similis est, corporeis sensibus & adfectibus adfinis, quæ sæpe præcurrit evertitq; hominem. altera λογιστικὴ est, quæ appetitum suo moderamine regit & cohibet. Itaq; magna in nostro principe virtutis vis & significatio perhibetur, quòd citò modum isti affectui, qui suâ naturâ perinacissimus est, imponere potuerit.

Liberalis etjam & magnificus fuit, quoties id vel dignitas hospitem vel necessitas ita effla-

gitabat,

gitabat, cetera comparcere sua solitus. liberalis
tamen erga amicos, beneficus erga pauperes fuit;
adeò ut sibi volupe fuerit, Studiosis egenis atq;
exsulibus aliquod principe dignum munus contu-
lisse: nefas esse existimans, si quem tristem sine
quodam solatio ex sua aula dimisisset. Itaq; sa-
pienter in sermonibus apud suos, animi sui inte-
gritatem professus dicere solebat; Was habe
ich mehr als einen guten Namen davon. O
verè bonus princeps, cui salus subditorum & per-
petui sui nominis memoria cariora, quàm
omniam fortuna bona fuere! Prudens sanè hac
animi informatio est. sic princeps & alius qui-
cunq; in fastigio dignitatis constitutus est, ita
secum reputet: homo cum sim, non est æquum,
ut majestatem tragicam in me recipiam, contine-
bo me intra naturam meam, nec transgrediar
ejus terminos, assuefaciam potius mentem huma-
nitatis affectibus, non solùm propter incertas for-
tuna vices mutantis lætis tristia, verum quia
sic decet, etiamsi felicitas maneat perpetua, non
oblivisci conditionis suæ.

Cum

Can Illustriſſimus princeps morbum, ne-
ſcio ex qua cauſſa contractum, difficilem &
periculoſum ope & conſilio medici alijsq; à na-
tura inventis & traditis medus curari vel tolli
poſſe exiſtimaret, ad thermas Carolinas, una
cum conyuge profectus eſt. Profuit quidem
illa medicatio aliquantulum, ſed fati viam
divinitus deſtinati ſiſtere non potuit.

Quum ergò poſt deinde majores quotidie do-
lores, veluti mortis prodromos, ſentiret, id ope-
ram dedit inprimis, ut animam à peccatis libe-
raret, & eam puram in meritis & ſanguine Jeſu
Chriſti ſuffultam & lotam, ubi decretorius dies
veniſſet, Deo patri offerre poſſet. atq; ex hac di-
ligenti pietatis & fragilitatis ſua meditatione
id conſecutus eſt, ut & horam mortis prædicere
potuerit & placidè natura fatoq; conſeſſerit.
Quamvis verò aliquot diebus magnitudine
dolorum victus non facilè quenquam præter
aulicos miniſtros in colloquium admiferit, & in-
terim in precibus ac quiete animi perduravit,
tamen juſto tempore paſtorem confeſſionarium

ſuum

suum D. THOMAM SEVENAM ad se accersiri iussit, gravissimosq; cum eo sermones de sua poenitentia ejusq; fructu, de consolatione Evangelij, de anima in paradysum emigratione, & aeterna sanctorum beatitudine instituit. Cum autem pastor accuratius quae vera demum peccati cognitio esset legem divinam interpretando explicaret, & quidam aulicus bono studio rem principi gratam facturum sermonem istum interpellaret, & subijceret, pastorem non tam horribilem legis quam dulcem Evangelij vocem inculcare debere; princeps argute respondit, *Eines muß beim andern sein / ac si diceret, Evangelij vim non sentit cor hominis, nisi horrida vox legis illud coangustaverit & velut continuerit. tunc omnigena suavitas Evangelij sua vividâ virtute demum sentitur. Sic Theodosius imperator poenitentiam agens supinus in terram cadens & supplex humili voce clamavit ad Deum. adhaesit pavimento anima mea, vivifica me secundum verbum tuum.*

Cum SIGISMUNDVS AVGVSTVS die 5. Sept.

F

Eucha-

Eucharistiam sacram purâ mente magnaq; cum
animi devotione sumpisset, vires corporis ejus
nonnihil refocillatæ videbantur. itaq; oblatas
sibi à nobili quodam literas subsignavit: sed
addidit, jam porrò deinceps non sigillabo. Et
exinde sese velut ad somnum composuit, Et ali-
quandiu quievit, integrâ mente omniq; sensu si-
bi constante. intra horam noctis decimam
Et undecimam cubiculario suo jussit, ut se
in alterum latus verteret, quo facto gemitum
altissimè ducens dixit, Nun wil ich mein Leib
und Seele dem H E R R N bevehlen / h. e.
nunc animam Et corpus Domino commendabo,
Et hac pia voce prolatâ Et in sæpius iterata
assertione, se fide Christum apprehendisse, Et con-
stanter ejus gratiam tenere, placidè obdormiuit.
Quid verò hac vox extrema pia aliud declarat,
quàm si dixisset, anima mea revertere ad re-
quiem tuam, quia Jehova benefecit tibi. Et
quòd certus de resurrectione corporis fuerit? En
fructus pietatis Christianæ quàm uberrimus!
quamve pulcherrimus!

Non

Non ergo dubium est, quin pater ille gratia
& Veritatis, cui spiritum suum commendavit,
animam ejus in manus suas receperit, & in gau-
dia paradisi per sanctos Angelos deduxerit. Sic
finem vivendi fecit Illustrissimus D. SIGIS-
MUNDVS AVGVSTVS. sed jam demum in
cælo recte vivit, omni cura, dolore & anxietate
liberatus. Jam ipsam S. S. Trinitatem in uni-
tate, & Unitatem in Trinitate videt & intelli-
git. Jam inter sanctos patriarchas, magnos
illos Heroes, defensores & confessores puræ reli-
gionis gaudet & sibi gratulatur. Jam patrem,
matrem, fratrem ceterosq; majores in æterna
beatitudine videt, cum ijs & sanctis Angelis in
æternum victurus. Quis ergo tam excors, tam
parum de certitudine religionis nostræ cogitans,
qui vel luctu nimio, vel contrario voto hanc
ipsi beatitudinem invidere, vel hujus vitæ mise-
rias isti felicitati antepondere velit? puto fore ne-
minem. Eadem nobis omnibus lethiterenda via
est, sive mox, sive paulo post eam ingredia-
mur. nam amicos, parentes, cognatos, conju-

ges fratres præmittimus saltem, mox eos secu-
turi.

Et quamobrem (ut paucis alteram orationis
partem attingam) statum defunctorum luge-
mus? causa planè nulla idonea videtur. nam
nihil opus est lugere, natura quæ fiunt legibus:
grave est nihil homini, quod fert necessitas. De-
inde quid boni affert vita longa? scilicet ut plura
& graviora mala audiamus, videamus, facia-
mus, experiamur, & diutius torqueamur. Atq; si
cum eternitate compares hujus vitæ tempus, nihil
inter breve & longum invenies discriminis. pun-
ctum est, quod vivimus & puncto etiam minus.
Quare cum multis quotidie periculis ipsiq; adeo
morti singulis propè momentis vitam nostram
propositam esse sciamus, nihil utiq; rectius hone-
stiusq; factu est, quàm ut de alia meliori eter-
naq; vita solliciti, hanc diligentem cogitatio-
nem suscipiamus, ut terrenis & caducis rebus
omnibus neglectis ad cœlestia bona aspiremus,
omniq; loco ac tempore, veluti milites in acie
constituti, retinentes fidem & bonam conscien-
tiam sic

tiam sic meditemur, fortè hodie tibi emigrandum
est, fortè item iudex venturi seculi aderit. O
præclarum institutum ex sapientis præcepto pro-
manans, memorare novissima & nunquam pec-
cabis! Atq; si hæc animi tui pia fuerit inductio
& diligens perpetuò meditatio, quod non longitu-
do temporis, sed pietas, vitæq; sanctitas, hone-
stum, & fidei in Deum *ωλκροφοσια* vitæ mensura
sit; certè nihil tam acerbum eveniet, quod non
patienter sufferes, nihil tam graviter animum
percellet tuum, cuius vincendi brevi mox secu-
tura melioris vitæ commutatio spesq; æternitatis
modum viamq; non ostendet expeditissimam.
Quapropter Deo Opt. Max. gratias quas possu-
mus, agamus maximas, quòd filium suum nobis
miserit salvatorem, ejusq; veram agnitionē vir-
tute S. sancti nobis communicaverit, ut quan-
tumvis de vitæ nostræ tempore simus incerti, cer-
ti tamen de salute esse possimus. quodq; hac cor-
poris mole depositâ in æterna celi gaudia trans-
ferimur, quotquot Jesum Christum fide certâ,
pietate non simulatâ speq; firmissimâ apprehen-

dimus & in eo obdormimus. Ipsumq; precemur,
ardentibus votis & gemitibus, ut puram Evan-
gelij doctrinam, qua tot & tam mirabiles sui effe-
ctus in principibus viris atq; in privatis ostendit,
ab omni heresi & tumultu civili sartam tectam,
pacem itē perpetuam & libertatem à se haecenus
datam conservet in hisce & in finitimis terris ac
regionibus. Et pios principes ac Dominos D.
VLDARICVM principem optimum & præclare
de Ecclesia ac Rep. meritum: ejusq; conjugem
ANNAM virtutum omnium matronalium vi-
vum quæ est exemplar: cæterosq; duces Mega-
politanos:

Illustriss. item Dominos Dn. B V G I S L A V M
principem venerabilem: ejusq; Cels. filios D.
P H I L I P P V M, & D. F R A N C I S C V M aliosq;
magna virtutis justiciæ & pietatis cultores ac re-
ligionis orthodoxæ defensores quàm diutissimè in
bona valetudine & rerum omnium prosperitate
salvos & incolumes protegat conservet &
tueatur.

Illustriss. item vidua D. CLARÆ MARIE jam

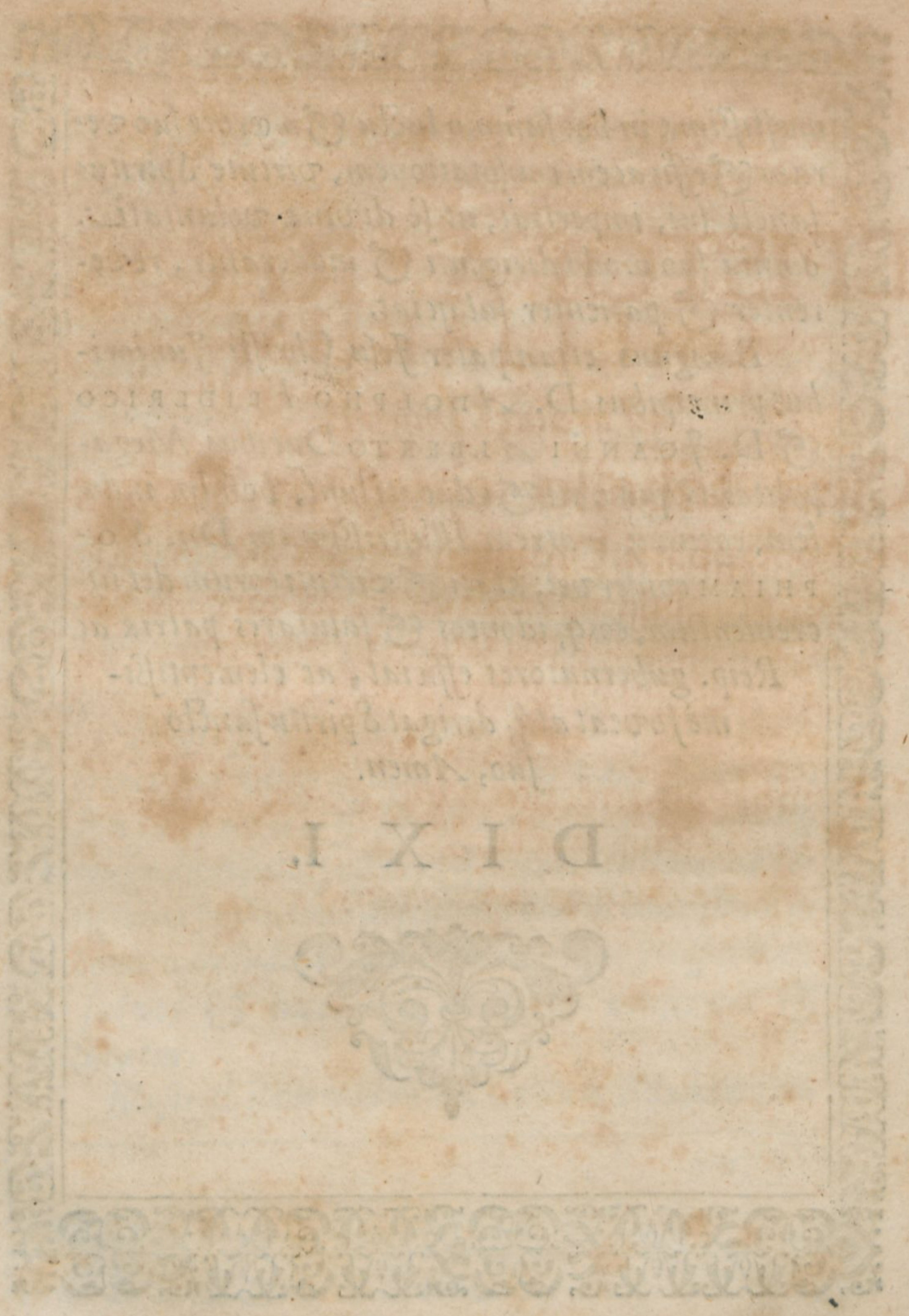
mæstissi-

mæstissima in hoc summo luctu & mœrore suo ve-
ram & efficacem consolationem, virtute Spiritus
sancti sui, impertiat, ut se divina voluntati,
omnia suo modo dirigenti & moderanti, reve-
renter & patienter subijciat.

Benignus etiam pater Jesu Christi Juniori-
bus principibus D. ADOLPHO FRIDERICO
& D. JOANNI ALBERTO Ducibus Mega-
politans quâ nati & educati sunt, bonam indo-
lem, eorumq; matrem Illustrissimam Dn. SO-
PHIAM conservet; etati & virtuti eorum det in-
crementum, eosq; idoneos & salutare patriæ ac
Reip. gubernatores efficiat, ac clementissi-
mè foveat atq; dirigat Spiritu sancto
suo, Amen.

D I X I.





DIXI

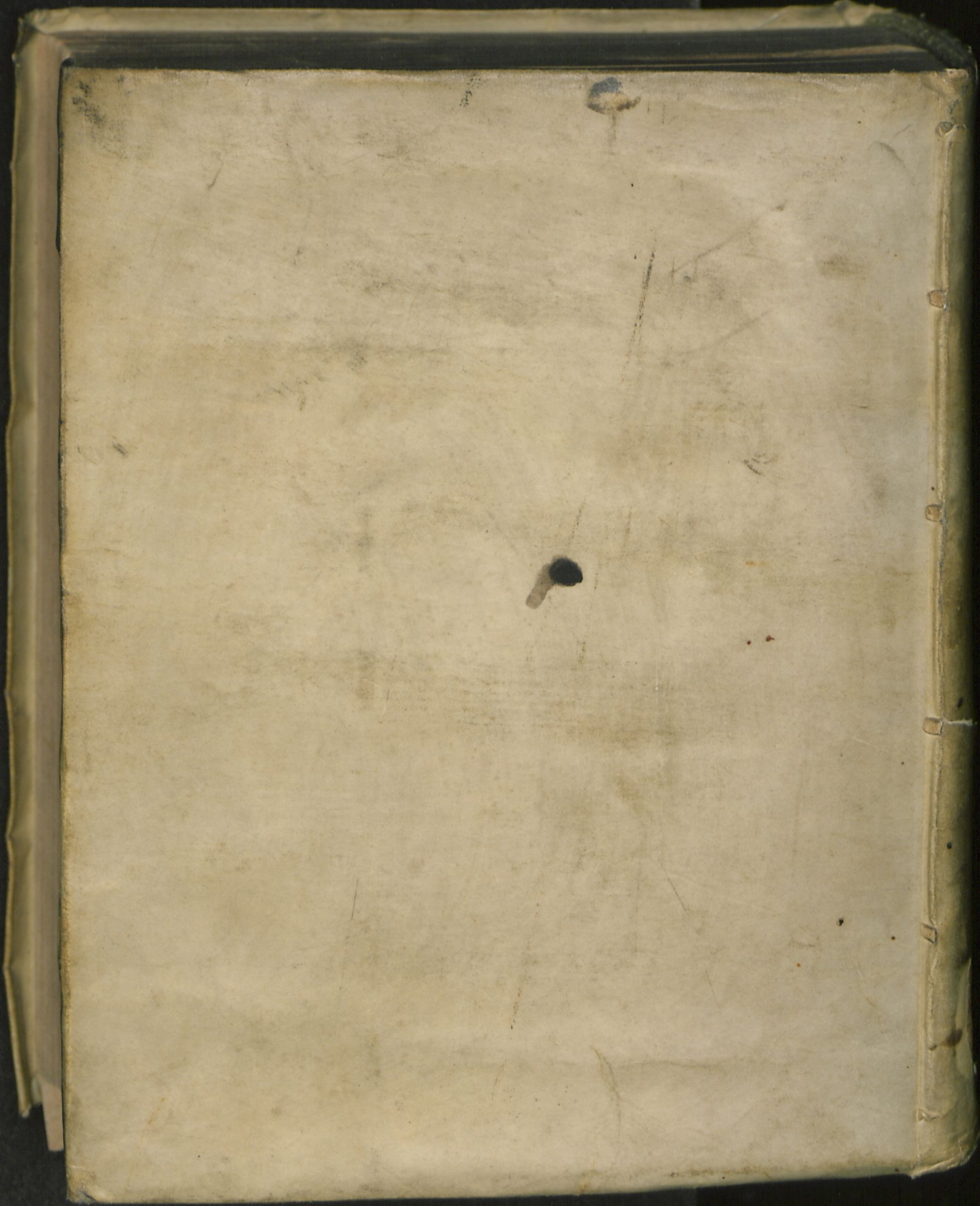


Nr 2890.

8

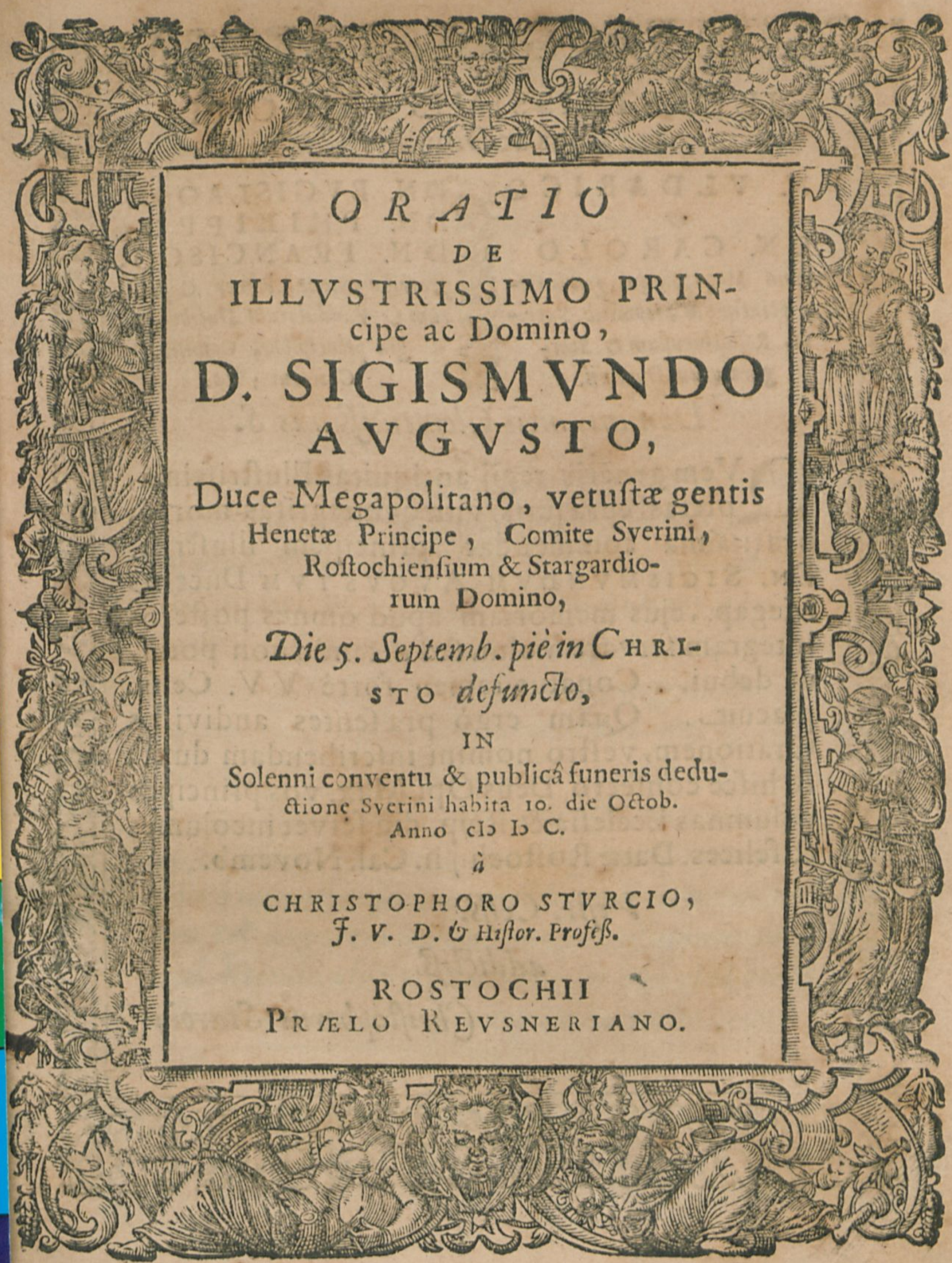
1517

mc.





17.



ORATIO
DE
ILLVSTRISSIMO PRIN-
cipe ac Domino,
D. SIGISMUNDO
AVGVSTO,
Duce Megapolitano, vetustæ gentis
Henetæ Principe, Comite Sverini,
Rostochiensium & Stargardio-
rum Domino,
*Die 5. Septemb. piè in CHRIS-
TO defuncto,*
IN
Solenni conventu & publicâ funeris dedu-
ctione Sverini habita 10. die Octob.
Anno clb l. C.
à
CHRISTOPHORO STVRCIO,
F. V. D. & Histor. Profess.
ROSTOCHII
PRÆLO REVSNERIANO.

B 17. 92

